

متن پرسش

سلام. آیا انسان در برزخ اراده و اختیار دارد؟ این اراده و اختیار چه تفاوتی با اختیار انسان در زندگی این دنیا دارد؟ کسی که در برزخ از خودش در عذاب است و راه فراری نیز از خودش ندارد چگونه این عذاب و سختی به تدریج رفع میشود؟ چگونه مومن پاک می شود؟ باید عاملی وجود داشته باشد که عذاب را رفع کند، خود انسان که نمی تواند، می تواند؟ یا با تداوم عذاب که اتفاقی نمی افتد، می افتد؟

متن پاسخ

باسمه تعالی؛ علیک السلام: در برزخ و قیامت انسان در قبضه‌ی ملکاتی است که در دنیا در خود ایجاد کرده، در مورد رفع عذاب مؤمنین و پاک‌شدن آن‌ها به طور نسبتاً مبسوط در کتاب «معاد؛ جدی‌ترین زندگی» بحث شده به آن‌جا رجوع فرمایید. موفق باشید